

Sygn. akt XXVI GC 432/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 listopada 2015 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie XXVI Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Emilia Szczurowska

Protokolant: Michał Lutrzykowski

po rozpoznaniu w dniu 5 listopada 2015 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa **R. B. (1)**

przeciwko (...) **spółce akcyjnej z siedzibą w S.**

o zapłatę

I. zasądza od (...) spółki akcyjnej z siedzibą w S. na rzecz R. B. (1) kwotę 262.794,14 zł (dwieście sześćdziesiąt dwa tysiące siedemset dziewięćdziesiąt cztery złote czternaście groszy) wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 4 marca 2014 r. do dnia zapłaty;

II. umarza postępowanie w pozostałym zakresie;

III. zasądza od (...) spółki akcyjnej z siedzibą w S. na rzecz R. B. (1) kwotę 20.357,00 zł (dwadzieścia tysięcy trzysta pięćdziesiąt siedem złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu a w tym kwotę 7.200,00 zł (siedem tysięcy dwieście złotych) tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

SSO Emilia Szczurowska

Sygn. akt XXVI GC 432/15

UZASADNIENIE

wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie

XXVI Wydział Gospodarczy z 10 listopada 2015 r.

Pozwem z dnia 8 stycznia 2015 r. (k. 15) powód R. B. (1) wniósł o zasądzenie od pozwanej (...) spółki akcyjnej z siedzibą w S. (dalej: (...) S.A.) ma kwoty 262.794,14 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 28 lutego 2014 r. do dnia zapłaty oraz z kosztami postępowania a w tym kosztami zastępstwa procesowego według norm prawem przepisanych, w terminie dwóch tygodni od doręczenia nakazu zapłaty. W uzasadnieniu wskazał, że strony procesu łączyła umowa o roboty budowlane i aczkolwiek powód wykonał wszystkie swoje zobowiązania w terminie i zgodnie z umową, to jednak pozwany unikał zapłaty za wykonane prace a co więcej - odmawiał przystąpienia do czynności odbioru końcowego. Po trwających ponad rok rozmowach, strony w dniu 6 listopada 2013 r., zawarły ugodę pozasądową, która regulowała przede wszystkim kwestię rozliczeń finansowych pomiędzy nimi. Zgodnie z § 2 pkt 6 ww. ugody, pozwana spółka zobowiązała się do zapłaty na rzecz R. B. (1) kwoty 262.794,14 zł w terminie 3 dni od dnia dostarczenia przez niego gwarancji ubezpieczeniowej. W dniu 27 lutego 2014 r. powód dostarczył do siedziby (...) S.A. stosowną gwarancję

ubezpieczeniową, lecz pozwana zakwestionowała treść dokumentu gwarancji i odmówiła wypłacenia powodowi żądanej kwoty. Wobec uwag pozwanej odnośnie treści powyższej gwarancji, powód zwrócił się do ubezpieczyciela z prośbą o zmianę treści gwarancji na brzmienie zgodne z żądaniem pozwanej spółki. Treść dokumentu gwarancji została w przeważającym zakresie przez ubezpieczyciela uwzględniona, niemniej jednak towarzystwo ubezpieczeń nie wyraziło zgody na modyfikację zapisu ustępu 4, którego treść jest następująca: „Beneficjent zobowiązany jest zgłosić w terminie ważności gwarancji kompletne, to jest zgodne z ust. 6, żądanie zapłaty, pod rygorem odmowy wypłaty świadczenia z gwarancji”. Pozwana spółka zażądała usunięcia z treści dokumentu gwarancji ubezpieczeniowej sformułowania „pod rygorem odmowy wypłaty świadczenia z gwarancji”. W ocenie powoda, zapis ten w żaden sposób nie godzi w interesy pozwanej spółki, skoro zgodnie z ust. 6 dokumentu gwarancji ubezpieczeniowej, do żądania zapłaty pozwany powinien załączyć następujące dokumenty:

- 1) dokumenty potwierdzające, że osoby, które podpisały wezwanie do zapłaty w imieniu Beneficjenta uprawnione są do jego reprezentowania,
- 2) kopię obustronnie podpisanego końcowego protokołu odbioru stwierdzającego należyte wykonanie przedmiotu umowy,
- 3) wykaz nieusuniętych lub nienależycie usuniętych wad lub usterek powstałych w przedmiocie umowy wraz z określeniem kosztu ich usunięcia,
- 4) kopię pisma, w którym beneficjent wzywa zobowiązanego do usunięcia wad lub usterek, wskazanych w wykazie, o którym mowa w ust. 6 pkt 3, oraz określa termin ich usunięcia,
- 5) oświadczenie beneficjenta, że pomimo skierowania pisma, o którym mowa w ust. 6 pkt 4, zobowiązany nie usunął w terminie wad lub usterek powstałych w przedmiocie umowy i w związku z tym żądana z tytułu gwarancji kwota jest mu należna.

Tymczasem, jak wyjaśnił powód, pozwana podnosiła, że zaproponowana przez powoda treść ust. 4 gwarancji ubezpieczeniowej jest dla pozwanego niekorzystna, skoro istnieje obawa, że ubezpieczyciel, bez odrębnego wzywania pozwanej spółki, będzie mógł odmówić wypłaty w przypadku, gdy z nieuwagi czy błędu pracownika do wezwania nie zostanie dołączony np. odpisu z KRS beneficjenta gwarancji. W ocenie powoda, powyższe dokumenty, których żąda ubezpieczyciel celem realizacji ewentualnego żądania zapłaty są dokumentami standardowymi, wymaganymi przez każdego ubezpieczyciela do wypłaty z sumy z gwarancji ubezpieczeniowej.

Niezależnie od powyższego powód wskazywał również na drugą podstawę uzasadniająca żądanie pozwu. Zgodnie z § 2 pkt 7 ugody z dnia 6 listopada 2013 r. strony bowiem postanowiły, iż dalsze trwanie gwarancji uzależnione jest od spełnienia przez inwestora, w terminie 30 dni od dnia zawarcia porozumienia, warunków gwarancji przewidzianych przez producentów dla poszczególnych urządzeń. Powód wielokrotnie zwracał się do pozwanej (...) S.A. o przedstawienie stosownych dokumentów, wymaganych przez producentów urządzeń, celem ustalenia czy przestrzegane są warunki gwarancji - pod rygorem odstąpienia od świadczenia gwarancji przez powoda. Mimo wyznaczenia 7- dniowego terminu na przesłanie powodowi tych dokumentów, do dnia złożenia pozwu powód nie otrzymał żadnej odpowiedzi w tej sprawie. Dlatego też pismem z 21 października 2014 r. ostatecznie od świadczenia gwarancji powód odstąpił i wezwał pozwanego do natychmiastowego zwrotu kwoty 262.794,14 zł (pozew k. 2-6).

W dniu 27 marca 2015 r. Sąd Okręgowy wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, mocą którego uwzględnił powództwo w całości a powyższego orzeczenia pozwana spółka wniosła sprzeciw, żądając oddalenia powództwa w całości na koszt powoda.

Pozwana podniosła, że kwestionuje roszczenie powoda w całości, bowiem dochodzona wierzytelność nie jest jeszcze wymagalna. Na potwierdzenie powyższego odwołała się do treści § 2 ust. 5 ugody, zgodnie z którym zwrot drugiej połowy kwoty zatrzymanej miał następować na warunkach określonych w umowie nr (...) z 12 marca 2012 r. a dokładniej rzecz ujmując w § 7 ust. 5 zdanie drugie, ust. 6 i ust. 7. Analizując w treści sprzeciwu powyższe

postanowienia umowy, pozwana wskazała, że okres gwarancji upłynie dopiero w dniu 30 listopada 2015 r. a zatem do tego dnia pozwana ma prawo do zatrzymania żądanej przez powoda kwoty, zatrzymanej na zabezpieczenie roszczeń pozwanej jako beneficjenta gwarancji. Jednocześnie pozwana podniosła, że jednym z warunków zamiany zatrzymania gwarancyjnego na gwarancję bankową lub ubezpieczeniową jest – zgodnie z ustępem 7 § 7 umowy – uzyskanie przez powoda pisemnej akceptacji wzoru gwarancji. Wskazała, że do dnia złożenia sprzeciwu ten warunek nie ziścił się a w § 7 ust. 7 powód zobowiązał się do złożenia gwarancji dopiero po uzyskaniu pisemnej akceptacji jej wzoru przez pozwaną. W ocenie pozwanej, wbrew twierdzeniu powoda, (...) S.A. ściśle z nim współpracowała i uzasadniała swoje stanowisko w kwestii zapisów w dokumencie gwarancji. Pracownik pozwanej – A. M. przekazała powodowi uwagi do wzoru gwarancji w korespondencji mailowej, nie wyrażając zgody tym samym na złożenie gwarancji, która nie będzie uwzględniała uwag do wzoru. Pozwana odesłała oryginał gwarancji bankowej, z uwagi na pominięcie uwag pozwanej w treści tej gwarancji. Kwestionowała bowiem treść gwarancji w zakresie, w jakim beneficjent gwarancji zobowiązany był do przedstawienia kompletnego wezwania do wypłaty z gwarancji, pod rygorem odmowy wypłaty świadczenia z gwarancji. Wobec powyższego, przyjąć należało, że pozwana wywiązała się z warunków umowy, współpracowała z powodem, wyjaśniała stan rzeczy, uzasadniała swoje stanowisko, oczekując złożenia przez powoda wzoru, który odpowiadałby jej oczekiwaniom. Powód natomiast zlekceważył zapisy umowy a co za tym idzie umowy z 12 marca 2012 r. i swoje zobowiązanie do uzyskania w pierwszej kolejności pisemnej akceptacji wzoru gwarancji. Wreszcie pozwana wskazała, że niezwłocznie po otrzymaniu odesłała powodowi oryginał gwarancji i obecnie jest w posiadaniu jedynie jednego zabezpieczenia - zatrzymania gwarancyjnego z wynagrodzenia powoda do upływu terminu obowiązywania gwarancji. Zatem ewentualne uwzględnienie powództwa spowoduje pozbawienie pozwanej zabezpieczenia gwarancyjnego i jej „krzywdę” (sprzeciw k. 95-100).

Na rozprawie w dniu 5 listopada 2015 r. powód zmodyfikował powództwo w ten sposób, że wniósł o zasądzenie odsetek ustawowych od kwoty 262.794,14 zł od dnia 4 marca 2014 r. do dnia zapłaty a w pozostałym zakresie cofnął powództwo ze zrzeczeniem się roszczenia (oświadczenie k. 150).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny.

W dniu 12 marca 2012 r. pomiędzy R. B. (2) (jako podwykonawcą), prowadzącym działalność gospodarczą pod nazwą R. T. Zakład (...) i (...) S.A. (jako generalnym wykonawcą) została zawarta umowa o roboty budowlane. Przedmiotem umowy było wykonanie robót polegających na dostawie i kompleksowym wykonaniu: instalacji grzewczych, instalacji chłodniczej, technologii kotłowni i instalacji gazowej zgodnie z zakresem przewidzianym w projektach budowlanych i wykonawczych na budowie (...) Centrum (...) w O..

Dowód: kopia umowy o roboty budowlane z dnia 12 marca 2012 r. wraz z załącznikami (k. 10-28), zaświadczenie z CEDIG (k. 62), odpis z KRS pozwanej (k. 63-74).

Z kolei, w dniu 30 czerwca 2012 r. strony podpisały aneks nr (...) do umowy, zmieniający termin zakończenia prac na dzień 31 sierpnia 2012 r. oraz wysokość należnego R. B. (1) wynagrodzenia.

Dowód: kopia aneksu nr (...) do umowy z dnia 30 czerwca 2012 r.(k. 29-30).

R. B. (1) wykonał wszystkie powierzone jemu prace budowlane i wystawił zamawiającemu faktury VAT.

Dowód: kopie protokołów odbioru końcowego (k. 38-41), oświadczenie (k. 50), faktury VAT i protokoły rzeczowo-finansowe (k. 51-61).

Wobec faktu, że na tle wykonywania umowy z 12 marca 2012 r. doszło do sporu pomiędzy R. B. (1) a (...) S.A., strony postanowiły o zawarciu w dniu 6 listopada 2013 r. ugody, w której uregulowały kwestię ostatecznych, wzajemnych rozliczeń, wynikających z umowy z dnia 12 marca 2012 r. zmienionej aneksem nr (...) z dnia 30 czerwca 2012 r. Zgodnie z § 2 pkt 6 ww. ugody, (...) S.A. zobowiązała się do zapłaty kwoty 262.794,14 zł, stanowiącej pozostałą kwotę uprzednio zatrzymanej kaucji gwarancyjnej w terminie 3 dni od dnia dostarczenia przez R. B. (1) gwarancji ubezpieczeniowej. Jednocześnie strony postanowiły, że w celu zabezpieczenia ewentualnych roszczeń (...) S.A. z tytułu gwarancji i

rękojmi wobec R. B. (1), dostarczona gwarancja ubezpieczeniowa będzie uwzględniała odpowiednie zapisy umowy nr (...) z dnia 12 marca 2012 r. (§ 2 pkt 5 ugody).

Dowód: kopia ugody z dnia 6 listopada 2013 r. (k. 31-33).

W korespondencji mailowej z 22 stycznia 2014 r. pracownik (...) S.A. - A. M. przekazała R. B. (1) uwagi do wzoru gwarancji, w których nie wyraziła zgody na przedstawienie gwarancji, która nie będzie uwzględniała uwag do wzoru.

Dowód: wiadomość e-mail z dnia 22.01.2014r. wraz z załącznikiem - wzorem gwarancji z naniesionymi przez pozwaną uwagami (k. 101-104).

W dniu 29 stycznia 2014 r. R. B. (1) przesłał wzór oczekiwanej gwarancji.

Dowód: wiadomość e-mail z dnia 29.01.2014r. wraz z załącznikiem - wzorem gwarancji z naniesionymi przez pozwaną uwagami (k. 105-107).

(...) S.A. ponownie nie zaakceptował wzoru gwarancji powoda a dokładnie ust. 4, w zakresie fragmentu „pod rygorem odmowy wypłaty świadczenia z gwarancji”.

Dowód: wydruk wiadomości e-mail z dnia 06.02.2014r. (k. 47-50, k. 108).

W dniu 28 lutego 2014 r. R. B. (1) dostarczył do siedziby (...) S.A. dokument gwarancji ubezpieczeniowej nr (...), potwierdzający zawarcie umowy gwarancji ubezpieczeniowej z (...) spółką akcyjną z siedzibą w S. (dalej: (...) S.A.). Zgodnie z ust. 6 dostarczonej przez powoda gwarancji ubezpieczeniowej do żądania zapłaty pozwany powinien załączyć następujące dokumenty:

- 1) dokumenty potwierdzające, że osoby, które podpisały wezwanie do zapłaty w imieniu beneficjenta uprawnione są do jego reprezentowania,
- 2) kopia obustronnie podpisanego końcowego protokołu odbioru stwierdzającego należyte wykonanie przedmiotu umowy
- 3) wykaz nieusuniętych lub nienależycie usuniętych wad lub usterek powstałych w przedmiocie umowy wraz z określeniem kosztu ich usunięcia,
- 4) kopię pisma, w którym beneficjent wzywa Zobowiązanego do usunięcia wad lub usterek, wskazanych w wykazie, o którym mowa w ust. 6 pkt 3, oraz określa termin ich usunięcia,
- 5) oświadczenie beneficjenta, że pomimo skierowania pisma, o którym mowa w ust. 6 pkt 4, zobowiązany nie usunął w terminie wad lub usterek powstałych w przedmiocie umowy i w związku z tym żądana z tytułu gwarancji kwota jest mu należna.

Dowód: pismo wraz z potwierdzeniem odbioru dokumentu i dokumentem gwarancji (k. 42-44).

Pismem z dnia 21 marca 2014 r. (...) S.A. odesłał R. B. (1) oryginał gwarancji bankowej, z uwagi na pominięcie uwag pozwanego w treści tej gwarancji, w tym uwag przesłanych w korespondencji e-mailowej w dniu 06 lutego 2014 r.

Dowód: pismo z dnia 21.03.2014 r. (k. 109-114).

Uwzględniając stanowisko (...) S.A., R. B. (1) zwrócił się do ubezpieczyciela z prośbą o zmianę treści gwarancji, która została w przeważającym zakresie zmodyfikowana. Towarzystwo ubezpieczeń nie wyraziło jednak zgody jedynie na zaproponowany przez pozwanego zapis ust. 4. Jego pierwotna treść była następująca: „Beneficjent zobowiązany jest zgłosić w terminie ważności gwarancji kompletne, to jest zgodne z ust. 6, żądanie zapłaty, pod rygorem

odmowy wypłaty świadczenia z gwarancji”. Tymczasem (...) S.A. zażądała usunięcia z treści dokumentu gwarancji ubezpieczeniowej sformułowania „pod rygorem odmowy wypłaty świadczenia z gwarancji”.

Dowód: oświadczenia stron zawarte w pismach procesowych.

W dniu 27 marca 2014 r. ponownie przedłożył w siedzibie (...) S.A. dokument gwarancji wraz z aneksem.

Dowód: pismo z 27 marca 2014 r. wraz z załącznikiem w postaci aneksu (k. 45-46).

Pismem z dnia 21 października 2014 r., po uprzednim wezwaniu (...) S.A. do przedstawienia dokumentów, potwierdzających zgodną z warunkami gwarancji eksploatacje urządzeń i instalacji, R. B. (1) odstąpił od świadczenia gwarancji i wezwał (...) S.A. do natychmiastowego zwrotu kwoty 262 794,14 zł.

Dowód: kopia pisma z 19 września 2014 r. (k. 34); kopia pisma z dnia 21 października 2014 r. (k. 35-37).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów prywatnych, złożonych do akt sprawy, których strony nie kwestionowały, również i Sąd nie widział podstaw by czynić to z urzędu.

Na rozprawie w dniu 5 listopada 2015 r. strona pozwana cofnęła wniosek o dopuszczenie dowodu z zeznań świadka A. M. (k. 149) a strona powodowa o dopuszczenie dowodu z przesłuchania stron (k. 150).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Powództwo w zakresie, w jakim nie zostało cofnięte na rozprawie w dniu 5 listopada 2015 r. (k. 150), podlegało uwzględnieniu z mocy § 2 pkt 6 ugody z dnia 6 listopada 2013 r. (k. 31-33), zgodnie z którym w terminie 3 dni od dnia złożenia przez R. B. (1) gwarancji ubezpieczeniowej, o której mowa w § 2 pkt 5 ugody, (...) S.A. zwolni pozostałą kwotę kaucji gwarancyjnej w wysokości 262.794,14 zł i przekaze ją rachunek bankowy powoda. W dniu 28 lutego 2014 r. (k. 42) powód R. B. (1) złożył w siedzibie (...) S.A. dokument gwarancji ubezpieczeniowej nr (...) z dnia 18 lutego 2014 r. (k. 93), potwierdzający zawarcia umowy gwarancji ubezpieczeniowej z (...) S.A. z siedzibą w S. a zatem – zgodnie z § 2 pkt 6 ugody – najpóźniej z upływem 3-ego dnia marca 2014 r. pozwana (...) S.A. winna była zwrócić R. B. (1) pozostałą kwotę kaucji gwarancyjnej w kwocie dochodzonej pozwem w tej sprawie.

(...) S.A. tego nie uczyniła, ponieważ – jak wyjaśniła w sprzeciwie od nakazu zapłaty – nie zaakceptowała na piśmie wzoru gwarancji przedstawionej przez R. B. (1). W tej sytuacji, w ocenie pozwanej, odmowa zwolnienia kaucji gwarancyjnej znajduje uzasadnienie w zapisach § 2 pkt 5 ugody, zgodnie z którym w celu zabezpieczenia ewentualnych roszczeń (...) S.A. z tytułu gwarancji i rękojmi, R. B. (1) przysługuje prawo do dostarczenia gwarancji ubezpieczeniowej, zgodnie z odpowiednimi zapisami umowy nr (...) z dnia 12 marca 2012 r., zmienionej aneksem nr (...) z dnia 30 czerwca 2012 r. a – w związku z powyższym – także w zapisie § 7 pkt 7 przywołanej umowy z 12 marca 2012 r., zgodnie z którym podwykonawca zobowiązany jest do przedstawienia wykonawcy wzoru gwarancji bankowej lub ubezpieczeniowej w celu uzyskania pisemnej akceptacji. Dopiero zaś po weryfikacji przekazanego wzoru, wykonawca odsyła zaakceptowany wzór lub przekazuje uwagi podwykonawcy i po zaakceptowaniu wzoru gwarancji, podwykonawca przesyła wykonawcy oryginał gwarancji bankowej lub ubezpieczeniowej.

Stanowisko pozwanej, zawarte w sprzeciwie od nakazu zapłaty nie mogło skutkować oddaleniem powództwa.

W ocenie Sądu Okręgowego, porozumienie z dnia 6 listopada 2013 r. stanowiło umowę ugody, o której mowa w art. 917 k.c., bowiem jak wynika z jego preambuły, a dokładniej rzecz ujmując, z § 1 pkt 1 ugody, wolą stron było ugodowe zakończenie sporu, powstałego na tle wzajemnych rozliczeń, wynikających z umowy nr (...), zawartej w dniu 12 marca 2012 r., zmienionej aneksem nr (...) z dnia 30 czerwca 2012 r. i strony procesu w tejże ugodzie w sposób kompleksowy uzgodniły warunki zwolnienia drugiej części kaucji gwarancyjnej. Zgodnie z treścią art. 917 k.c. przez ugodę strony czynią sobie wzajemnie ustępstwa w zakresie istniejącego między nimi stosunku prawnego w tym celu, aby uchylić niepewność co do roszczeń wynikających z tego stosunku lub zapewnić ich wykonanie albo by uchylić spór istniejący lub mogący powstać. Ugoda nie powoduje powstania nowego stosunku prawnego, ale jedynie go modyfikuje.

Częściowo na nowo ukształtowane stosunki są pochodną wzajemnych ustępstw poczynionych sobie nawzajem przez strony. W rezultacie ugody, niepewny lub sporny stosunek prawny jest przekształcany w stosunek pewny i bezsporny. Właśnie z tej przyczyny nie stanowi ona samodzielnej i nowej podstawy praw i obowiązków stron.

W ocenie Sądu Okręgowego, literalna wykładnia postanowień § 2 pkt 6 ugody nie pozwala na interpretację prezentowaną przez stronę pozwaną, zgodnie z którą (...) S.A. może odmówić zwolnienia drugiej części kaucji gwarancyjnej, o ile R. B. (1) nie przedstawi gwarancji ubezpieczeniowej, dokładnie odpowiadającej dowolnie zaprezentowanym przez (...) S.A. warunkom. Nade bowiem wszystko należy podkreślić, że w treści zawartej w dniu 6 listopada 2013 r. ugody, która odzwierciedlała autonomiczną wolę stron i która modyfikowała postanowienia umowy o roboty budowlane z 12 marca 2012 r., strony nie przewidziały jakichkolwiek szczegółowych warunków, jakie ma spełniać gwarancja ubezpieczeniowa, przedłożona w celu zwolnienia kaucji gwarancyjnej. Z treści § 2 pkt 6 ugody wynika, że samo złożenie gwarancji ubezpieczeniowej będzie skutkowało zwolnieniem w terminie 3 dni kaucji i jest to jedyny warunek wypłaty kwoty 262.794,14 zł, ustalony w relacjach pomiędzy stronami ugody. W tym zaś kontekście ewentualna pisemna akceptacja warunków gwarancji ubezpieczeniowej przez (...) S.A., zgodnie z § 2 pkt 5 w zw. z § 7 pkt 7 umowy z dnia 12 marca 2012 r. nie wpływa na zwolnienie kaucji, bowiem ani § 2 pkt 6 ugody ani zapisy § 2 pkt 5 ugody w zw. z § 7 pkt 7 umowy z dnia 12 marca 2012 r. nie przewidują sankcji odmowy zwolnienia kaucji. Innymi słowy, strony postanowiły, że samo przedłożenie gwarancji ubezpieczeniowej, będzie skutkowało zwolnieniem kaucji gwarancyjnej, niezależnie od tego, czy pozwana zaakceptuje szczegółowe postanowienia dokumentu gwarancji czy też nie i kiedy okoliczność ta nastąpi. Jednocześnie strony procesu są przedsiębiorcami a więc osobami profesjonalnie funkcjonującymi na rynku i dlatego nie sposób przyjąć, że w przypadku, gdyby ich wolą było zatrzymanie kaucji gwarancyjnej do czasu przedstawienia dokumentu gwarancji ubezpieczeniowej w wersji dokładnie odpowiadającej wymaganiom (...) S.A., szczegółowe postanowienia w tym przedmiocie tj zawierające każdy, wymagany przez pozwaną element, nie znalazłyby się w treści porozumienia. Jednocześnie, w ocenie Sądu Okręgowego, skoro sankcja w postaci odmowy zwolnienia kaucji gwarancyjnej w niebagatelnej kwocie 262.794,14 zł za niezłożenie gwarancji ubezpieczeniowej, podlegającej subiektywnej ocenie uprawnionego z gwarancji (bo w istocie nie sposób przewidzieć wszystkich przypadków, w których gwarancja może nie podlegać pisemnej akceptacji ze strony (...) S.A.) jest tak surowa, to tenże beneficjent gwarancji winien bardzo dokładnie określić w tym zakresie swoje stanowisko w ugodzie a nie poprzez ogólne odwołanie do odpowiednich zapisów umowy z 12 marca 2012 r. Zdaniem Sądu Okręgowego, strona pozwana dokonała swoistej nadinterpretacji postanowień zawartych w ugodzie, mając na względzie de facto jedynie własny interes. Nie można bowiem na skutek rozszerzającej wykładni omawianych postanowień ugody uznać, że sankcja zatrzymania kaucji dotyczy także sytuacji, w której wykonawca przedłożył dokument, ale z danymi, które z punktu widzenia – co należy podkreślić – subiektywnej oceny (...) S.A. nie spełniają ich wymagań. Postanowienia ugody jednoznacznie wskazują, że sankcja odmowy zwolnienia kaucji gwarancyjnej aktualizuje się tylko wówczas, gdy R. B. (1) w ogóle nie złożyłby gwarancji. Skrajnie formalistyczne podejście do interpretacji omawianych zapisów ugody, prezentowane w sprzeciwie od nakazu zapłaty prowadzi do wypaczenia celu, dla którego ugoda została zawarta, ponieważ sankcja zatrzymania kaucji gwarancyjnej z pewnością nie dotyczy sytuacji, w której R. B. (1) odpowiada na wezwania bez zbędnej zwłoki i przedkłada wymagany dokument, ale nie odpowiada on wymaganiom (...) S.A., które nie zostały w żaden sposób uprzednio sformułowane w treści ugody z dnia 6 listopada 2012 r. W ocenie Sądu Okręgowego, beneficjent gwarancji nie może nadużywać swojego prawa, czyniąc z zatrzymania kaucji gwarancyjnej w przypadku przedłożenia dokumentu gwarancji ubezpieczeniowej niejako dodatkowe źródło dochodu w sytuacji gdy (...) S.A. może korzystać ze środków, podlegających zwrotowi na rzecz swojego kontrahenta. Z punktu widzenia zapisu § 2 pkt 6 ugody, powód wywiązał się z nałożonego na niego zobowiązania w sposób należyty, albowiem przedłożył gwarancję w zakresie logicznie uzasadnionym, natomiast dalsze żądania (...) S.A., dotyczące szczegółowych postanowień gwarancji nie mogą stanowić przesłanki do tego, aby wymóc na powodzie przedstawienie przedmiotu w sposób idealnie odzwierciedlający stan rzeczy oczekiwany przez spółkę, bo w ugodzie strony nie postanowiły jakie mają być szczegółowe zapisy gwarancji a powód nie był w stanie przewidzieć w sposób wyczerpujący wszelkich oczekiwań (...) S.A., tym bardziej, że te mogą mieć zmienny charakter. Jest to merytoryczna ocena stanu rzeczy dokonywana w oparciu o zindywidualizowane oczekiwania (...) S.A., która jednak nie może skutkować przyjęciem, że R. B. (1) w ogóle nie wykonał § 2 pkt 6 ugody a zatem, że kaucja gwarancyjna nie podlega zwolnieniu.

Niezależnie jednak od powyższych ustaleń, godzi się wskazać, że postanowienia § 7 pkt 7 umowy z dnia 12 marca 2012 r. nie mogą prowadzić do niedopuszczalnej jej wykładni, kiedy to beneficjent gwarancji będzie usiłował przerzucić na zobowiązanego z gwarancji (w tym wypadku R. B. (1)) odpowiedzialność za własne zaniedbania, wynikające z – jak to wskazano w sprzeciwie od nakazu zapłaty – błędów pracownika, który np. nie dołączył do wezwania wypłaty kwoty z gwarancji odpisu z KRS beneficjenta gwarancji. W tym miejscu wskazać należy na charakter prawny gwarancji ubezpieczeniowej, przedstawionej przez powoda w niniejszej sprawie, która gwarantuje beneficjentowi nieodwołanie i bezwarunkowo zapłatę kwoty 262.794,14 zł w przypadku nieusunięcia lub nienależytego usunięcia przez zobowiązanego wad lub usterek, powstałych w przedmiocie umowy. Tak skonstruowana umowa gwarancji, w ramach swobody umów czyni ją umową umowę o charakterze abstrakcyjnym. Zamieszczenie w dokumencie gwarancyjnym, zawierającym postanowienia umowy gwarancji ubezpieczeniowej (k. 43), sformułowania, że gwarancja ubezpieczeniowa jest płatna nieodwołalnie i bezwarunkowo, powoduje, iż umowie tej nadano cechy zobowiązania abstrakcyjnego, wobec czego żadna ze stron umowy gwarancji ubezpieczeniowej nie może podnosić zarzutów nieważności *causy* bądź jej odpadnięcia. (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 sierpnia 2014 r., IV CSK 683/13, niepubl.). Zgodnie z utrwalonym orzecnictwem oraz przytoczonym powyżej poglądem Sądu Najwyższego, taka redakcja umowy gwarancji wskazuje na jej abstrakcyjny charakter (uchwała Sądu Najwyższego 7 sędziów z dnia 16 kwietnia 1993 r., III CZP 16/93, OSNC 1993/10/166, wyrok Sądu Najwyższego z dnia z dnia 10 lutego 2010 r., V CSK 233/09, OSNC 2010/11/146, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 sierpnia 2014 r. IV CSK 683/13, niepubl.) i skutkuje tym, że ubezpieczyciel nie będzie ustalał, czy w istocie doszło do nieusunięcia lub nienależytego usunięcia przez zobowiązanego wad lub usterek, powstałych w przedmiocie umowy. Stanowi zatem niezwykle silną ochronę dla beneficjenta gwarancji. W tej zaś sytuacji uprawnionym jest żądanie przez gwaranta przedstawienia dokumentów, szczegółowo opisanych w pkt 6 gwarancji, mających charakter *stricte* formalny pod rygorem odmowy wypłaty świadczenia z gwarancji i nie stanowi wyrazu nadmiernego formalizmu szczególnie w sytuacji, gdy w okresie obowiązywania gwarancji tj. w okresie 18 lutego 2014 r. – 30 września 2015 r. uprawniony z gwarancji może występować o wypłatę z tytułu gwarancji wielokrotnie. Obowiązkiem zaś beneficjenta gwarancji jest jedynie wykazanie, z punktu widzenia formalnego, swej legitymacji do wystąpienia o wypłatę sumy gwarancji.

Niezależnie od powyższego powództwo podlegało uwzględnieniu także w świetle § 2 pkt 7 ugody z dnia 6 listopada 2013 r., jako że strony postanowiły, iż dalsze trwanie gwarancji (tj zatrzymanie sumy z gwarancji) uzależnione jest od spełnienia przez inwestora, w terminie 30 dni od dnia zawarcia porozumienia, warunków gwarancji przewidzianych przez producentów dla poszczególnych urządzeń. Aczkolwiek powód zwracał się do pozwanej (...) S.A. o przedstawienie stosownych dokumentów, wymaganych przez producentów urządzeń, celem ustalenia czy przestrzegane są warunki gwarancji - pod rygorem odstąpienia od świadczenia gwarancji przez powoda (k. 34-37), to nie otrzymał żadnej odpowiedzi w tej sprawie. Dlatego też zasadnie, pismem z 21 października 2014 r. odstąpił od świadczenia gwarancji powód i zasadnie wezwał pozwaną do natychmiastowego zwrotu kwoty 262.794,14 zł, zatrzymanej tytułem kaucji (k. 35-37). Okoliczności tych pozwana w ramach niniejszego postępowania nie kwestionowała.

Mając zaś powyższe na względzie, Sąd Okręgowy uwzględnił powództwo, w zakresie w jakim nie zostało ono cofnięte i nie znalazł podstaw do przyjęcia sytuacji „krzywdy pozwanej” (k. 99) w sytuacji, gdy powód poszukuje sądowej ochrony swoich słusznym roszczeń a pozwana dobrowolnie zwraca dokument gwarancji ubezpieczeniowej, który w należyty sposób zabezpieczenia jej roszczenia z tytułu nieusunięcia lub nienależytego usunięcia wad lub usterek, powstałych w przedmiocie umowy.

O odsetkach orzeczono z mocy art. 481 § 1 k.c., zgodnie z którym jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Termin zwolnienia kaucji gwarancyjnej został ustalony w ugodzie na 3 dni od złożenia przez R. B. (1) gwarancji ubezpieczeniowej (2 pkt 6 ugody k. 32), co powód uczynił w dniu 28 lutego 2014 r. (k. 42). Dlatego też zasadnym było zasądzenie od strony pozwanej na rzecz powoda odsetek od dnia następującego po upływie ww. terminu tj od 4 marca 2015 r.

O kosztach procesu Sąd orzekł w punkcie trzecim wyroku na podstawie art. 98 i 100 k.p.c. Pierwszy z wymienionych przepisów formułuje zasadę odpowiedzialności za wynik procesu oraz zasadę kosztów niezbędnych i celowych. Zgodnie z treścią tego przepisu strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi koszty procesu. Z kolei art. 100 k.p.c., który formułuje zasadę kompensaty kosztów procesu, znajduje zastosowanie w wypadku częściowego uwzględnienia żądań. Stanowi ona elastyczne dostosowanie zasady odpowiedzialności za wynik sprawy do sytuacji, w której obie strony są – w różnym albo w takim samym stopniu – wygrywającym i przegrywającym zarazem. W tym wypadku zastosowanie art. 100 k.p.c. polegało na obciążeniu tylko jednej strony całością kosztów, ponieważ przeciwnik procesowy uległ tylko co do nieznacznej części swego żądania (żądania zapłaty nieznacznej części odsetek). Powództwo zostało zaś uwzględnione w odniesieniu do należności głównej i przeważającej części odsetek. Na koszty celowego dochodzenia praw składały się w przedmiotowym postępowaniu należna opłata od pozwu (13.140 zł) i wynagrodzenie pełnomocnika procesowego powoda, będącego radcą prawnym (2.400,00 zł). Łącznie powód poniósł niezbędne koszty procesu (w rozumieniu art. 98 k.p.c.) w wysokości 20.357,00 zł i taką też kwotę zasądzono na jego rzecz od pozwanej spółki.

Mając powyższe na uwadze, orzeczono jak w sentencji.

SSO Emilia Szczurowska

(...)

(...)